# מהדורה למורה – מפתח תשובות

## מטרות הדף:

- להכיר את כל יחידות המסע ואת היצירות המרכזיות בכל אחת מהן
- לזהות מאפייני סוגה (סיפור קצר, סיפור עם, בלדה) ולהשתמש במונחים ספרותיים בדיוק
- לתרגל קריאה מודרגת: מידע, פרשנות והערכה, כפי שמוצע במסלול הרגיל
- לתרגל השוואה בין יצירות מאותה יחידה ולהביע עמדה בכתיבה קצרה

גרסת חנ״מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

### חלק א׳ – פרק 1 • פתיחה למסע: קוראים וכלים ספרותיים – מכירים את המושגים

- 1 – ב (מי שפועל בסיפור ומניע את העלילה)
- 2 – א (הקול שמספר לנו את הסיפור)
- 3 – ד (רצף האירועים שקורים בסיפור)
- 4 – ג (הרגע המתוח והחשוב ביותר בסיפור)

### חלק ב׳ – פרק 1 • פתיחה למסע: קוראים וכלים ספרותיים – נכון או לא נכון

- 1. נכון – דימוי תמיד משתמש במילת דימוי, לעומת מטפורה
- 2. לא נכון – נקודת התצפית היא הזווית שממנה מסופר הסיפור, לא זהות הכותב

### חלק ג׳ – פרק 1 • פתיחה למסע: קוראים וכלים ספרותיים – זיהוי בדוגמאות

- 1. שיא

### חלק ד׳ – פרק 1 • פתיחה למסע: קוראים וכלים ספרותיים – בחירה נכונה

- 1. א – דימוי

### חלק ה׳ – פרק 2 • הסיפור הקצר – הכרת היצירות והסוגה

- 1. א – שלום עליכם
- 2. א – רוסיה

### חלק ו׳ – פרק 2 • הסיפור הקצר – בדיקת מאפיינים

- 1. לא נכון – הסיפור הקצר מתמקד במספר קטן של דמויות ובאירוע מרכזי אחד
- 2. נכון – בשלושת הסיפורים נקודת התצפית היא של ילד

### חלק ז׳ – פרק 2 • הסיפור הקצר – השלמה והתאמה

- 1. דמויות
- 2. או הנרי

### חלק ח׳ – פרק 3 • הסיפור העממי – הבנה בסיסית

- 1. לא נכון – סיפור עם עבר מפה לאוזן במשך דורות, השתנה בדרך, וקיבל גרסאות רבות - ולכן אין לו מחבר אחד.
- 2. נכון – למשל עשיר קמצן, עני תמים או מלך - כל דמות מסמלת בעיקר תכונה אחת.

### חלק ט׳ – פרק 3 • הסיפור העממי – זיהוי ויישום

- 1. ב – משפט כמו 'היה היו' בלי זמן ומקום מסוימים
- 2. ג – יצחק לייב פרץ

### חלק י׳ – פרק 3 • הסיפור העממי – התאמה והשלמה

- 1 – ג (סיפור עם)
- 2 – א (סיפור עם)
- 3 – ד (סיפור עם)
- 4 – ב (סיפור עם אמנותי)

### חלק י״א – פרק 3 • הסיפור העממי – השלמת מושגים

- 1. שטוחות

### חלק י״ב – פרק 4 • בלדות ורומנסות – הבנה בסיסית

- 1. א – שיר שמספר סיפור
- 2. ב – סוף טרגי ואווירה קודרת

### חלק י״ג – פרק 4 • בלדות ורומנסות – התאמות והשלמה

- 1 – ג (בלדה סקוטית עממית)
- 2 – א (שאול טשרניחובסקי)
- 3 – ב (יוהאן וולפגנג פון גתה)

### חלק י״ד – פרק 4 • בלדות ורומנסות – השלמת משפטים

- 1. דיאלוג
- 2. פזמון

### חלק ט״ו – פרק 4 • בלדות ורומנסות – חשיבה וכתיבה

### חלק ט״ז – פרק 5 • שירה, שואה וגבורה, מאבק וזיכרון – היכרות עם היחידות

- 1. נכון – זאת השאלה הגדולה של יחידת השירה
- 2. נכון – זאת השאלה הגדולה של היחידה
- 3. לא נכון – ביחידת השירה יש חמש יצירות

### חלק י״ז – פרק 5 • שירה, שואה וגבורה, מאבק וזיכרון – מושגים וכלים בשיר

- 1. א – 4
- 2. ג – האנשה

### חלק י״ח – פרק 5 • שירה, שואה וגבורה, מאבק וזיכרון – מונחים והתאמה

- 1 – ג (קבוצת שורות בשיר)
- 2 – ד (צלילים דומים בסוף שורות)
- 3 – א (השוואה בעזרת מילה כמו 'כמו' או 'כאילו')
- 4 – ב (ייחוס תכונות אדם לדבר שאינו אדם)

### חלק י״ט – פרק 5 • שירה, שואה וגבורה, מאבק וזיכרון – השלמה

- 1. דימוי
- 2. דובר

### כרטיס יציאה – מה לחפש

- ציפייה: שם יצירה + שם יחידה + הבדל מדויק אחד (למשל סוגה, דמויות, סוף)
- ציפייה: 'הפיקדון' או 'שלוש הטבעות' כדוגמה לסיפור עם אמנותי, מול 'העלמה החכמה והמלך' כדוגמה לסיפור עם עממי
- ציפייה: שימוש נכון במונחים מהמונחן, לא רק תיאור כללי של העלילה

## טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את ששת הפרקים לאורך כמה שיעורים – פרק אחד או שניים בכל פעם, בהתאם לקצב הלמידה של היצירות בכיתה
- בכיתות עם תלמידים במסלול חנ״מ מומלץ לפשט את שאלות ההשוואה ולהוסיף תשובה לדוגמה אחת כעזר
- לתלמידים עולים חדשים כדאי להקדים לכל פרק רשימת מילות קישור קצרה ולעודד תשובות במשפטים קצרים
- אפשר לשלב את פרק המונחים (פרק 1) כחזרה קבועה לפני כל יחידה חדשה, כדי לבסס את אוצר המושגים לאורך השנה

# חוברת תרגול – ספרות לכיתה ז׳: מסע ביצירות

ספרות לכיתה ז׳ – מסע ביצירות

· חנ״מ

**תוכן החוברת**


1. פרק 1 – פתיחה למסע: קוראים וכלים ספרותיים
2. פרק 2 – הסיפור הקצר
3. פרק 3 – הסיפור העממי
4. פרק 4 – בלדות ורומנסות
5. פרק 5 – שירה, שואה וגבורה, מאבק וזיכרון
6. פרק 6 – פרק מספר: חלון אל ספר שלם


שם: _____ כיתה: _____


יצרה: רוית ראש בן ישי

# חוברת תרגול – ספרות לכיתה ז׳: מסע ביצירות

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

**שם:** _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת שישה פרקים, לפי סדר יחידות המסע באתר. עברו פרק אחר פרק, ענו על השאלות לפי סדר העלייה בקושי, והיעזרו במונחן שבסוף החוברת בכל פעם שנתקלתם במושג לא מוכר.

**בנק מילים:** דובר | דימוי | דיאלוג | שטוחות | פזמון | או הנרי | שיא | דמויות

## 1 חלק א׳ – פרק 1 • פתיחה למסע: קוראים וכלים ספרותיים – מכירים את המושגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** דמות | ___ | **א.** הקול שמספר לנו את הסיפור |
| **2.** מספר | ___ | **ב.** מי שפועל בסיפור ומניע את העלילה |
| **3.** עלילה | ___ | **ג.** הרגע המתוח והחשוב ביותר בסיפור |
| **4.** שיא | ___ | **ד.** רצף האירועים שקורים בסיפור |

## 2 חלק ב׳ – פרק 1 • פתיחה למסע: קוראים וכלים ספרותיים – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | דימוי הוא השוואה בין שני דברים באמצעות מילה כמו "כמו" או "כ-" | ☐ | ☐ |

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 2 | נקודת התצפית היא תמיד זהה לשם הסופר שכתב את הסיפור | ☐ | ☐ |

## 3 חלק ג' – פרק 1 • פתיחה למסע: קוראים וכלים ספרותיים – זיהוי בדוגמאות

השלימו את המילה החסרה.

**1.** הרגע המתוח ביותר בעלילה, שבו המתח מגיע לשיאו, נקרא _____

## 4 חלק ד' – פרק 1 • פתיחה למסע: קוראים וכלים ספרותיים – בחירה נכונה

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** במשפט "הוא רץ מהר כמו ציפור" יש:

א) דימוי ב) מטפורה ג) עלילה

## 5 חלק ה' – פרק 2 • הסיפור הקצר – הכרת היצירות והסוגה

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** מי כתב את הסיפור 'בעיני ילד'?

א) שלום עליכם ב) יהודה בורלא ג) אנטון צ'כוב

**2.** באיזו ארץ מתרחש הסיפור 'ואנקה'?

א) רוסיה ב) איטליה ג) ארצות הברית

## 6 חלק ו' – פרק 2 • הסיפור הקצר – בדיקת מאפיינים

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | הסיפור הקצר מתמקד בדרך כלל בדמויות רבות ובעלילה מסועפת לאורך שנים | ☐ | ☐ |
| 2 | בסיפורים 'בעיני ילד', 'בשל תפוחים' ו'ואנקה' המספר הוא ילד שרואה את עולם המבוגרים | ☐ | ☐ |

## 7 חלק ז׳ – פרק 2 • הסיפור הקצר – השלמה והתאמה

השלימו את המילה החסרה.

**1.** הסיפור הקצר מתמקד באירוע מרכזי אחד ובמספר קטן של _____

**2.** את הסיפור 'מקץ עשרים שנה' כתב הסופר האמריקאי _____

## 8 חלק ח׳ – פרק 3 • הסיפור העממי – הבנה בסיסית

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | סיפור עם הוא סיפור שנכתב פעם אחת על ידי מחבר אחד וכך נשאר לנצח בלי שינוי. | ☐ | ☐ |
| 2 | בסיפורי עם הדמויות הן בדרך כלל שטוחות, ומייצגות תכונה בולטת אחת. | ☐ | ☐ |

## 9 חלק ט׳ – פרק 3 • הסיפור העממי – זיהוי ויישום

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** מהי פתיחה קבועה בסיפור עם?

(א) תיאור מדעי מדויק עם תאריכים (ב) משפט כמו 'היה היו' בלי זמן ומקום מסוימים

(ג) ציטוט משיר ידוע

**2.** מי כתב את הסיפור 'הפיקדון'?

(א) שאול טשרניחובסקי (ב) ג'ובני בוקצ'ו (ג) יצחק לייב פרץ

## 10 חלק י׳ – פרק 3 • הסיפור העממי – התאמה והשלמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** השייח' הפיקח מוציא לאור משפט | ___ | **א.** סיפור עם |
| **2.** גראם פחות גראם יותר | ___ | **ב.** סיפור עם אמנותי |
| **3.** העלמה החכמה והמלך | ___ | **ג.** סיפור עם |
| **4.** הפיקדון | ___ | **ד.** סיפור עם |

## 11 חלק י״א – פרק 3 • הסיפור העממי – השלמת מושגים

השלימו את המילה החסרה.

**1.** בסיפורי עם יש בדרך כלל דמויות _____ שמייצגות תכונה אחת, כמו עשיר קמצן או עני תמים

## 12 חלק י״ב – פרק 4 • בלדות ורומנסות – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** מהי בלדה לפי ההגדרה שלמדנו?

(א) שיר שמספר סיפור (ב) סיפור בלי דמויות (ג) שיר בלי חרוזים ובלי מקצב

**2.** מה מאפיין בדרך כלל את סוף הבלדה?

(א) סוף שמח ומפתיע (ב) סוף טרגי ואווירה קודרת (ג) אין בה סוף כלל

## 13 חלק י״ג – פרק 4 • בלדות ורומנסות – התאמות והשלמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** שלושה בני עורב | ___ | **א.** שאול טשרניחובסקי |
| **2.** בעין דור | ___ | **ב.** יוהאן וולפגנג פון גתה |

| | | |
|---|---|---|
| **3.** שר היער | ___ | **ג.** בלדה סקוטית עממית |

## 14 חלק י״ד – פרק 4 • בלדות ורומנסות – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

**1.** בבלדה הסיפור מתקדם בעיקר באמצעות _____ בין הדמויות

**2.** חזרות ו_____ עוזרים לזכור את הבלדה ובונים מתח

## 15 חלק ט״ו – פרק 4 • בלדות ורומנסות – חשיבה וכתיבה

ענו בקצרה.

## 16 חלק ט״ז – פרק 5 • שירה, שואה וגבורה, מאבק וזיכרון – היכרות עם היחידות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | יחידת השירה עוסקת בשאלה איך שיר קצר יכול להכיל רגש גדול, זיכרון או משאלה | ☐ | ☐ |
| 2 | יחידת שואה וגבורה עוסקת בשאלה איך שומרים על קולו של אדם ועל תקוותו גם בתקופה החשוכה ביותר | ☐ | ☐ |
| 3 | ביחידת השירה יש שבע יצירות | ☐ | ☐ |

## 17 חלק י״ז – פרק 5 • שירה, שואה וגבורה, מאבק וזיכרון – מושגים וכלים בשיר

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** כמה יצירות יש ביחידת שואה וגבורה?

א) 4 ב) 5 ג) 6

**2.** כלי שבו מייחסים תכונות של אדם לדבר שאינו אדם, למשל 'הרוח בוכה', נקרא

א) דימוי  ב) מטפורה  ג) האנשה

## 18 חלק י"ח – פרק 5 • שירה, שואה וגבורה, מאבק וזיכרון – מונחים והתאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** בית | ___ | **א.** השוואה בעזרת מילה כמו 'כמו' או 'כאילו' |
| **2.** חריזה | ___ | **ב.** ייחוס תכונות אדם לדבר שאינו אדם |
| **3.** דימוי | ___ | **ג.** קבוצת שורות בשיר |
| **4.** האנשה | ___ | **ד.** צלילים דומים בסוף שורות |

## 19 חלק י"ט – פרק 5 • שירה, שואה וגבורה, מאבק וזיכרון – השלמה

השלימו את המילה החסרה.

**1.** כלי שבו משווים דבר לדבר אחר במילה כמו 'כמו' נקרא _____

**2.** הדמות שמספרת את השיר ומביעה בו רגש נקראת ה_____

**כרטיס יציאה**

אני יכול/ה לציין שתי יצירות משתי יחידות שונות ולהסביר במה הן שונות

אני יודע/ת להסביר מה ההבדל בין סיפור עם לסיפור עם אמנותי, עם דוגמה אחת מכל סוג

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀